

Anonimizált változat

Fordítás

C-673/20 – 1

C-673/20. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2020. december 9.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Tribunal judiciaire d'Auch (Franciaország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. november 17.

Felperes:

EP

Alperes:

Préfet du Gers

Institut National de la Statistique et des Études Économiques

ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG

[omissis] 32000 AUCH [omissis]

ÍTÉLET

[omissis]

[omissis]

[omissis]

[omissis]

[omissis]

A KÖVETKEZŐK FELEK KÖZÖTT:

[omissis]

FELPERES:

EP

az ún. „La Bordevieille”,

A 32430 THOUX,

[omissis]

[omissis]

[omissis]

[omissis]

VALAMINT

ALPERESEK:

**PREFET DU GERS (gers-i prefektus,
Franciaország)**

[omissis]32000 AUCH,

[omissis]

**INSTITUT NATIONAL DE LA STATISTIQUE
ET DES ETUDES ECONOMIQUES**

**(Franciaországi Statisztikai és
Gazdaságtudományi Intézet)**

[omissis] 92120 MONTROUGE,

[omissis]

[omissis]

[omissis] [eredeti 2. o.]

ELJÁRÁS

EP egy francia állampolgárral kötött házasságot, de nem szerezte meg a francia állampolgárságot házasság útján, mivel a Foreign Office (külügyminisztérium, Egyesült Királyság) korábbi tisztviselőjeként hűséget fogadott Anglia királynőjének. Több éve Franciaországban él, ahol mezőgazdasági termelői tevékenységet folytat [omissis].

Az Egyesült Királyság által 2016. június 23-án tartott népszavazást követően az Európai Unió Tanácsa 2020. január 30-án jóváhagyta az Egyesült Királyság Európai Unióból történő kilépéséről szóló megállapodást, amelyet az Európai Unió és az Egyesült Királyság 2020. január 31-én kötött meg.

A kilépési megállapodás 131. cikke ezenkívül előírja, hogy az átmeneti időszak alatt az európai uniós intézmények, többek között az Európai Unió Törvényszéke és az Európai Unió Bírósága, az uniós jog által rájuk ruházott hatáskörökkel rendelkeznek.

[Az Európai Unióról szóló szerződés] 50. cikkének (3) bekezdése értelmében 2020. február 1-jétől az Egyesült Királyságban többé nem alkalmazható az uniós szerződések összessége és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés.

EP-t 2020. február 1-jei hatállyal törölték a választói névjegyzékekből. Nem tudott tehát részt venni a 2020. március 15-i önkormányzati választásokon.

2020. október 6-án EP hivatalos kérelmet nyújtott be az Európai Unió nem francia állampolgárainak választási névjegyzékeibe való újbóli felvétele iránt. THOUX település polgármestere 2020. október 7-én elutasította kérelmét.

EP tehát a code électoral (választójogi törvénykönyv) L 18. cikke alapján a település választási bizottságához fordult.

A 2020. november 3-i levélben arról tájékoztatták, hogy a választási bizottság csak 2021 márciusában, azaz húsz nappal a megyei választásokat megelőzően ülészik.

Mivel úgy ítélte meg, hogy ez a válasz hallgatólagosan megerősíti a névjegyzékbe való újbóli felvételének a polgármester által történő megtagadását, EP a választójogi törvénykönyv L 20. cikkének rendelkezései alapján 2020. november 9-én benyújtott keresetével a THOUX-i polgármester határozatának megtámadása érdekében keresetet nyújtott be az eljáró bírósághoz.

[omissis]

A JOGVITA ISMERTETÉSE

EP a következőket kéri a bíróságtól:

- függesse fel a jelen eljárást, és terjesszen az Európai Unió Bírósága elé előzetes döntéshozatal céljából értelmezési és érvényességgel kapcsolatos kérdéseket (az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének és az Egyesült Királyság kilépési megállapodásának értelmezése; **[eredeti 3. o.]** annak lehetősége, hogy a brit állampolgárok megőrizzék az európai polgársághoz való jogukat; az arányosság elvének megsértése; a szabad mozgáshoz való jog megsértése);
- semmisítse meg a THOUX választói névjegyzékébe való felvétel iránti kérelmét elutasító határozatokat [omissis];

[omissis] Állításainak alátámasztására emlékeztet arra, hogy egy másik brit állampolgár, HA, 2020 májusa folyamán ugyanígy járt el, hogy részt vehessen a helyi önkormányzati választások második fordulójában. A tribunal judiciaire de Limoges (limoges-i elsőfokú bíróság, Franciaország) elutasította a keresetét, amit a Cour de cassation (semmitőszék, Franciaország) helybenhagyott. E két bíróság úgy ítélte meg, hogy az európai polgárság elvesztése nem sérti aránytalanul HA polgári és politikai jogait, mivel szavazhatott a Brexitről szóló népszavazáson és a 2019-ben az Egyesült Királyságban tartott törvényhozási választásokon.

EP emlékeztet arra, hogy helyzete eltérő, mivel 36 éve él Franciaországban, és HA-tól eltérően a „15 years rule” brit szabály áldozata, amely immár megakadályozza abban, hogy részt vegyen az angol választásokon.

Másodszor EP azt állítja, hogy az európai polgárság nem szüntethető meg automatikusan, amint az az Európai Unió működéséről szóló szerződés 20. cikkének alkalmazásában hozott több ítéletből is kitűnik. Ezenkívül a jogbiztonság elvével ellentétes az európai polgárhoz hasonló jelentőségű jogállások automatikus megszüntetésének minden formája. E helyzet elfogadása EP esetében azt jelentené, hogy megtiltanák számára a demokratikus folyamatban való mindennemű részvételt, ami a valamely tagállam bármely polgárával fennálló

egyenlőség elfogadhatatlan megszűnését, valamint alapvető szabadságának, szabad mozgáshoz való jogának megsértését jelentené.

Harmadszor az európai polgárság automatikus elvesztése EP esetében az arányosság európai elvének nyilvánvaló megsértését jelenti.

&

THOUX polgármestere röviden emlékeztetett arra, hogy a jelenlegi szabályozási rendelkezések nem teszik lehetővé számára EP felvételét a választói névjegyzékekbe.

&

A gers-i prefektus az EP által benyújtott valamennyi kereset elutasítását kéri.

Arra hivatkozik, hogy a kilépési megállapodásnak az Európai Parlament és az Egyesült Királyság parlamentje általi megerősítése azonnal azzal az eredménnyel járt, hogy 2020. január 31-én éjfélkor az Egyesült Királyság ténylegesen elhagyta az Európai Uniót, majd ezt követően Franciaországban a brit állampolgárok elveszítették aktív és passzív választójogukat a helyhatósági és európai választásokon.

Az Egyesült Királyság kilépéséről szóló megállapodás 127. cikke ugyanis azt mondja ki, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés azon rendelkezései, amelyek az európai polgárok aktív és passzív választójogát biztosítják az európai és önkormányzati választásokon, a megállapodásban előírt kétéves átmeneti időszak során nem alkalmazandók az Egyesült Királyságra. **[eredeti 4. o.]**

Ily módon a Brexit 2020. február 1-jén azt eredményezte, hogy állampolgárait az INSEE hivatalból törölte a kiegészítő választói névjegyzékekből a választójogi törvénykönyv L16. cikkének III. pontja alapján, amely arra kötelezi e szervet, hogy az egységes választójogi nyilvántartásból törölje a választójoggal már nem rendelkező választókat.

EP nem rendelkezik kettős állampolgársággal, így tehát nem vehető fel újra THOUX önkormányzatának kiegészítő választói névjegyzékébe.

A HATÁROZAT INDOKOLÁSA

Az eljárás felfüggesztése iránti kérelemről

A francia polgári, illetve közigazgatási jogi ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az arányosság elvének az a célja, hogy mérsékelje a hatóságok jogkörét az egyének jogainak és autonómiájának biztosítása, valamint az olyan beavatkozások elkerülése érdekében, amelyek túlzott vagy túl radikális jellegük folytán a jogok és szabadságok lényeges tartalmát sértenék.

Konkrétan a közhatalom csak a közérdek védelméhez nélkülözhetetlen mértékben korlátozhatja a polgárok szabadságát, és elsősorban az alapvető jogok garanciáit kell biztosítani. A jogokat és szabadságokat korlátozó intézkedésnek tehát egyszerre kell alkalmasnak vagy megfelelőnek, szükségesnek és arányosnak lennie.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEE) ítélezési gyakorlatában kimondott arányosság elve immár az uniós jognak az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (4) bekezdésében elismert általános elve. Ennek célja ugyanez: a hatóságok jogkörének oly módon történő mérséklése, hogy elkerüljék azokat a beavatkozásokat, amelyek túlzott vagy túl radikális jellegük folytán a jogok és szabadságok lényeges tartalmát sértenék. Ez az elv tehát köti az Európai Unió intézményeit, valamint a tagállamokat a jog alkalmazása során.

A conseil d'État (államtanács, Franciaország) ítélezési gyakorlatán kívül az arányosság követelménye immár érvényesül az alkotmányjogban is, amely az emberi és polgári jogok nyilatkozatának 8. cikkében előírt, a büntetések szükségességének követelményéből kiindulva biztosítja az arányosságot.

A jelen ügyben, anélkül hogy szükséges lenne válaszolni az EP által kifejtett valamennyi érvre, elsődlegesen azt kell megállapítani, hogy EP, aki az ügy iratai alapján 1984. április 29. óta tartózkodik Franciaországban, az úgynevezett „Representation of the People Act 1985” brit törvény miatt már nem szavazhat egyik brit választáson sem.

E brit jogszabályi rendelkezést illetően az EJEB 2013. május 7-én hozott döntést a SHINDLER ügyben, és megállapította, hogy nem sértették meg az egyezmény 1. kiegészítő jegyzőkönyvének 3. cikkét. Ebben az ügyben az érintett az EJEB határozatának időpontjában még szavazhatott a 2013-ban tartott európai és önkormányzati választásokon.

EP esete eltérő, mivel bár Isère-ben, majd 2000 októberétől THOUX-ban szerepelt a választói névjegyzékekben, 2020-ban elveszítette választójogát az európai parlamenti és önkormányzati választásokon az Egyesült Királyság kilépéséről szóló megállapodás 127. cikkének rendelkezései alapján, amely kimondja, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés azon rendelkezései, amelyek az európai polgárok aktív és passzív választójogát biztosítják az európai és önkormányzati választásokon, a kétéves átmeneti időszak során nem alkalmazandók az Egyesült Királyságra.

EP, aki nagykorú, cselekvőképes, büntetlen előéletű személy, tehát egyáltalán nem rendelkezik választójoggal. **[eredeti 5. o.]**

Márpedig, amint arra az EJEB emlékeztet, a választójog egyáltalán nem kiváltság, hanem az egyezmény által biztosított jog (2006. március 23., Albanese kontra Olaszország). Ráadásul a szavazati jog korlátozásának jogszerű célt kell szolgálnia, és nem tehet lehetővé abszolút korlátozást (2010. május 20., Kiss Alajos kontra Magyarország).

Nem az eljáró bíróság feladata az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépéséről szóló, 2020. január 31-i megállapodás relevanciájának és indokainak értékelése.

Ezzel szemben az eljáró bíróság megállapítja, hogy e megállapodás rendelkezéseinek EP esetében – akit egyébként az Egyesült Királyságban sem illet meg a választójog – való alkalmazása aránytalanul sérti a választáshoz való alapvető jogát.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem alakilag jogszerű abban a tekintetben, hogy EP tiszteletben tartotta a választói névjegyzékbe való felvételt megtagadó hallgatólagos határozat megtámadására nyitva álló határidőt.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem érdemi szempontból jogszerű, mivel:

- a jogvita az uniós jog hatálya alá tartozik, és nem fiktív, illetve mesterséges;
- a kérdés új, mivel a vitatott európai jogi aktusokat korábban nem nyilvánították az uniós joggal összeegyeztethetőnek egy elsődleges kereset alapján vagy előzetes döntéshozatali eljárás keretében;
- az előzetes döntéshozatalra utalás indokolása a tény- és jogkérdések tekintetében fent bemutatásra került;
- a belső jogi rendelkezések, amelyekre az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés kihathat, a következők: a FRANCIAORSZÁGI STATISZTIKAI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI INTÉZET azon határozata, amellyel 2020. február 1-jei hatállyal törölte EP-t a francia választói névjegyzékekből, valamint a THOUX-i (32430) polgármester 2020. október 7-i határozata, amellyel megtagadta EP felvételét települési önkormányzata választói névjegyzékébe.

Az eljárás felfüggesztése iránti kérelemnek tehát helyt kell adni, és a jelen eljárás kapcsán az alábbiakban kifejtetteknek megfelelően előzetes döntéshozatal céljából értelmezési és érvényességre vonatkozó kérdéseket kell az Európai Unió Bírósága elé terjeszteni, anélkül hogy szükség lenne gyorsított eljárás alkalmazására.

[omissis] A FENTI INDOKOK ALAPJÁN

A bíróság nyilvános tárgyaláson, kontradiktórius eljárásban, végső fokon eljárva:

Elrendeli az EP által előterjesztett valamennyi kérelem tekintetében az eljárás felfüggesztését,

[omissis] előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket **terjeszti** az Európai Unió Bírósága elé:

1. Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkét és az Egyesült Királyság kilépéséről szóló megállapodást, hogy azok megszüntetik azon brit állampolgárok európai polgárságát, akik az átmeneti időszak lejártá előtt gyakorolták **[eredeti 6. o.]** a szabad mozgáshoz és szabad letelepedéshez való jogukat egy másik tagállam területén, különösen azok esetében, akik több mint tizenöt éve tartózkodnak egy másik tagállam területén, és az úgynevezett „15 year rule” brit törvény hatálya alá tartoznak, amely ily módon teljesen megfosztja őket szavazati joguktól?

2. Igenlő válasz esetén: úgy kell-e tekinteni, hogy a kilépési megállapodásnak – az e kilépési megállapodás hatodik preambulumbekkezdésével és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18., 20. és 21. cikkével összefüggésben értelmezett – 2., 3., 10., 12. és 127. cikke lehetővé tette ezen brit állampolgárok számára, hogy korlátlanul megőrizték az országuknak az Európai Unióból való kilépése előtt az európai polgársághoz való, őket megillető jogokat?

3. A második kérdésre adandó nemleges válasz esetén: nem érvénytelen-e részben a kilépésről szóló megállapodás annyiban, amennyiben sérti az Európai Unió identitását képező elveket, különösen az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18., 20. és 21. cikkét, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 39. és [40.] cikkét, és nem sérti-e az arányosság elvét annyiban, amennyiben nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely lehetővé teszi számukra, hogy nem kizárólagos jelleggel megtartsák e jogokat?

4. Mindenesetre nem érvénytelen-e részben a kilépési megállapodás 127. cikke (1) bekezdésének b) pontja annyiban, amennyiben sérti az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18., 20. és 21. cikkét, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 39. és 40. cikkét is, mivel megfosztja azon uniós polgárokat, akik a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogukat az Egyesült Királyságban gyakorolták, aktív és passzív választójoguktól a helyhatósági választásokon ebben az országban, továbbá, ha a Törvényszék és a Bíróság e rendelkezéseket ugyanúgy értelmezi, mint a francia Conseil d'État (államtanács), e jogsértés nem terjed-e ki az Egyesült Királyság azon állampolgáraitra is, akik egy másik tagállam területén több, mint 15 éve gyakorolták szabad mozgáshoz és letelepedéshez való jogukat és az úgynevezett „15 year rule” brit törvény hatálya alá tartoznak, amely ily módon teljesen megfosztja őket szavazati joguktól?

[omissis]